

WOJEWODA
ZACHODNIOPOMORSKI

Szczecin, dnia 24 marca 2023 r.

K-1.431.1.22.2022.7.MK

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Przedmiot kontroli	Prawidłowość gromadzenia i wydatkowania środków pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych w organizacjach pożytku publicznego.
Nazwa i adres organu kontrolującego	Wojewoda Zachodniopomorski ul. Wały Chrobrego 4, 70-502 Szczecin
Nazwa i adres podmiotu kontrolowanego	Stowarzyszenie „Victoria” dla Osób z Chorobą Nowotworową ul. Radomska 10 A, 78-100 Kołobrzeg
Osoba pełniąca funkcję organu w okresie objętym kontrolą oraz w okresie realizacji kontroli	Pani Joanna Grab – Prezes Zarządu Stowarzyszenia
Okres objęty kontrolą	1 stycznia 2021 r. – 31 grudnia 2021 r.
Kontrolujący	– Małgorzata Konarska – starszy inspektor wojewódzki (kierownik zespołu kontrolnego), – Aleksandra Komincz – starszy inspektor wojewódzki, z Wydziału Kontroli Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie Delegatura w Koszalinie.
Nr upoważnienia	Upoważnienie nr 72/22 z dnia 1 września 2022 r.
Podstawy prawne do przeprowadzenia kontroli	– Art. 29 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2022 r. poz. 1327). – Rozporządzenie Przewodniczącego Komitetu do Spraw Pożytku Publicznego z dnia 24 października 2018 r. w sprawie przeprowadzania kontroli organizacji pożytku publicznego (Dz.U. z 2018 r. poz. 2054).
Kryteria prowadzenia kontroli	Legalność, gospodarność, celowość i rzetelność.
Termin kontroli	26 – 30 września 2022 r.

<p>Podstawa prawna</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2020 r. poz. 1057 ze zm.). – Ustawa z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach (Dz.U. z 2020 r., poz. 2261). – Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2019 r. poz. 351 ze zm., Dz. U. z 2021 r. poz. 217 ze zm.). – Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2019 r., poz. 869 ze zm., Dz.U. z 2021 r., poz. 305 ze zm.). – Rozporządzenie Przewodniczącego Komitetu do Spraw Pożytku Publicznego z dnia 24 października 2018 r. w sprawie wzorów rocznego sprawozdania merytorycznego oraz rocznego uproszczonego sprawozdania merytorycznego z działalności organizacji pożytku publicznego (Dz.U. z 2018 r. poz. 2061). – Rozporządzenie Przewodniczącego Komitetu do Spraw Pożytku Publicznego z dnia 24 października 2018 r. w sprawie przeprowadzania kontroli organizacji pożytku publicznego (Dz.U. z 2018 r. poz. 2054). – Rozporządzenie Przewodniczącego Komitetu do Spraw Pożytku Publicznego z dnia 7 kwietnia 2022 r. w sprawie określenia innego terminu w zakresie zamieszczenia przez organizacje pożytku publicznego sprawozdania merytorycznego z działalności i sprawozdania finansowego w 2022 r. (Dz.U. z 2022 r. poz. 797).
<p>Osoba udzielająca wyjaśnień w trakcie kontroli</p>	<p>Pani Joanna Grab – Prezes Zarządu Stowarzyszenia</p>
<p style="text-align: center;">USTALENIA KONTROLI</p> <p>1. Informacje ogólne o organizacji</p> <p>Stowarzyszenie „Victoria” dla Osób z Chorobą Nowotworową (dalej: Stowarzyszenie) zostało zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym w dniu 28 listopada 2006 r. pod numerem 0000267934. Status organizacji pożytku publicznego Jednostka uzyskała w dniu 24 maja 2007 r. Stowarzyszenie działa na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej. Dla właściwego realizowania swoich celów może prowadzić działalność w kraju i na terenie innych państw. Siedziba Stowarzyszenia mieści się pod adresem ul. Radomska 10A, 78-100 Kołobrzeg. Władze Stowarzyszenia stanowią: Walne Zebranie Członków, Zarząd i Komisja Rewizyjna. W 2021 r. Prezesem Zarządu była Pani Joanna Grab, a Wiceprezesem Pani Agnieszka Nahajowska.</p> <p style="text-align: right;">(dowód: akta kontroli od str. 29 do str. 52)</p>	

Na dzień kontroli Stowarzyszenie przedłożyło Uchwałę nr 01/2011 z Walnego Zebrania Stowarzyszenia „Victoria” z dnia 25 lutego 2011 r. w sprawie uchwalenia nowego Statutu. W wyniku analizy zapisów w KRS stwierdzono, że ostatnie zmiany dotyczące Statutu dokonywane były przez Jednostkę w dniu 25 lutego 2010 r. W związku z powyższym zwrócono się z prośbą o wyjaśnienie rozbieżności w zakresie dat uchwalenia tego dokumentu. Pani Joanna Grab Prezes Zarządu Stowarzyszenia wyjaśniła, że *„W dniu 25.02.2011 r. Stowarzyszenie uchwaliło Statut w nowym brzmieniu. We wniosku do KRS omyłkowo wpisano datę 25.02.2010 zamiast 25.02.2011, natomiast wszystkie przedłożone dokumenty dotyczyły 2011 roku. Sąd Rejestrowy KRS powielił ten błąd w postanowieniu z dnia 27.07.2011 r. sygn. akt. (...). W dniu 03.10.2022 r. Stowarzyszenie wystąpiło do Sądu Rejonowego w Koszalinie Wydział Krajowego Rejestru Sądowego o sprostowanie omyłki pisarskiej”*. Wyjaśnienie przyjęto.

(dowód: akta kontroli od str. 36 do str. 52)

Zgodnie z zapisami Statutu działalność Stowarzyszenia obejmuje realizację następujących celów:

1. Niesienie pomocy osobom dotkniętym chorobą nowotworową, ich rodzinom oraz osobom niepełnosprawnym.
2. Integrowanie osób objętych onkologiczną opieką zdrowotną oraz ich rodzin.
3. Działalność na rzecz udostępnienia osobom z chorobą nowotworową wielostronnej dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym.
4. Kształtowanie właściwych postaw społecznych, zrozumienia, życzliwości i tolerancji wobec osób dotkniętych chorobą nowotworową i niepełnosprawnych.
5. Wspieranie grup samopomocy i innych inicjatyw społecznych w zakresie ochrony zdrowia.
6. Wspomaganie różnorodnych form pomocy społecznej osobom dotkniętym chorobą nowotworową i osobom niepełnosprawnym.
7. Udzielanie pomocy materialnej osobom fizycznym znajdującym się w trudnej sytuacji bez względu na wyznanie i światopogląd.
8. Organizowanie i prowadzenie hospicjów paliatywnych.
9. Promocja i organizowanie wolontariatu.
10. Promowanie ochrony zdrowia osób dotkniętych chorobą nowotworową oraz zapobiegania chorobą [sic] nowotworowym.
11. Działania na rzecz ochrony zdrowia psychicznego przez integrowanie podejmowanych działań przez zakłady onkologicznej opieki zdrowotnej, organy pomocy społecznej, stowarzyszenia i związki wyznaniowe.
12. Niesienie pomocy i opieki ludziom chorym, samotnym, bezdomnym, w podeszłym wieku.
13. Opieka nad osobami bezdomnymi i niezaradnymi życiowo.
14. Udzielanie pomocy osobom pozostającym bez pracy.
15. Organizowanie różnych form wypoczynku dla dzieci i młodzieży z rodzin ubogich, dotkniętych patologiami alkoholizmu i narkomanii.
16. Przyznawanie stypendiów i nagród dla dzieci o wybitnych uzdolnieniach.

17. Przyznawanie dotacji osobom fizycznym i prawnym na działalność zgodną ze statutem Stowarzyszenia.
18. Prowadzenie działalności oświatowej, aktywizowanie zawodowe osób i rodzin ubogich, niezaradnych życiowo.
19. Utworzenie i prowadzenie ośrodków opiekuńczych dla dzieci ubogich i samotnych.
20. Współpraca z instytucjami, organizacjami i osobami, których działania są zbieżne z celami Stowarzyszenia.

(dowód: akta kontroli od str. 38 do str. 52)

Powyższe cele znajdują odzwierciedlenie w sferze zadań publicznych określonych w art. 4 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Kontrolujący na podstawie przedłożonej dokumentacji ustalili, że zakres realizowanych przez Stowarzyszenie zadań pokrywa się z celami określonymi w Statucie.

2. Prawidłowość gromadzenia i wydatkowania środków pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych w organizacji pożytku publicznego

2.1. Przychody ze środków pozyskanych z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych

Zgodnie z art. 27 ust. 1 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie: „Podatnik podatku dochodowego od osób fizycznych może, na zasadach i w trybie określonym w przepisach odrębnych, przekazać 1% podatku obliczonego zgodnie z odrębnymi przepisami na rzecz wybranej przez siebie organizacji pożytku publicznego”.

Na podstawie przedłożonej w trakcie kontroli ewidencji księgowej ustalono, że kwota przychodów uzyskanych z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych w okresie od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2021 r. wyniosła **190 913,94 zł**. Jak wynika z analizy wyciągów bankowych kwota ta stanowi środki z 1% bez wskazania celu szczegółowego. Na dzień 1 stycznia 2021 r. Jednostka nie dysponowała środkami finansowymi z 1% podatku dochodowego za lata ubiegłe.

(dowód: akta kontroli od str. 53 do str. 73)

Dane w zakresie posiadanych środków z 1% podatku dochodowego zawarto w poniższej tabeli.

Stan niewykorzystanych środków z 1% na dzień 01.01.2021 r.	Wpływy z 1% w okresie 01.01.2021 r. - 31.12.2021 r.			Razem środki z 1%
	ze wskazaniem	bez wskazania	Razem wpływy w 2021 r.	
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4 (2+3)</i>	<i>5 (1+4)</i>
0,00 zł	0,00 zł	190 913,94 zł	190 913,94 zł	190 913,94 zł

(dowód: akta kontroli od str. 53 do str. 73)

Z informacji podanej przez Ministerstwo Finansów (Wykaz organizacji pożytku publicznego, które w 2021 r. otrzymały 1% należnego podatku za 2020 r. – stan na dzień 15 września 2021 r.) wynika, że przychody z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych uzyskane przez Stowarzyszenie w 2021 r. wyniosły 190 857,44 zł. Na podstawie danych z wyciągów bankowych

stwierdzono, że różnica w kwocie 56,50 zł (190 913,94 zł – 190 857,44 zł = 56,50 zł) dotyczy zwrotu środków z 1% błędnie przekazanego w latach poprzednich innemu stowarzyszeniu przez urząd skarbowy.

(dowód: akta kontroli str. 55 oraz str. 74)

2.2. Wydatkowanie środków pozyskanych z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych

Na podstawie przedłożonej dokumentacji finansowo-księgowej oraz wyjaśnień Jednostki kontrolującej ustalili, że w 2021 r. Stowarzyszenie wydatkowało środki z 1% podatku dochodowego w kwocie ogółem **190 913,94 zł**. W powyższym zakresie stwierdzono nieprawidłowość polegającą na zawyżeniu kwoty środków wydatkowanych z 1% wykazanej w ewidencji księgowej konta 580-3 koszty pokryte z 1% – statutowe o 166,93 zł. Przedmiotowa nieprawidłowość została szczegółowo opisana w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości – Ad 3. Rachunkowość w Jednostce.

(dowód: akta kontroli od str. 25 do str. 28 oraz od str. 75 do str. 78)

Dane w tym zakresie rodzaju wydatków dokonanych przez Stowarzyszenie w 2021 r. zawarto w poniższej tabeli.

Lp.	Rodzaj wydatków	Kwota wydatków ze środków 1%
1	wynagrodzenia osób pracujących w hospicjum	122 988,13 zł
2	materiały medyczne	17 205,67 zł
3	energia elektryczna	16 945,12 zł
4	ogrzewanie	13 882,18 zł
5	usługi informatyczne	9 840,00 zł
6	wywóz odpadów medycznych	4 670,30 zł
7	zakup środków czystości	3 226,99 zł
8	wywóz odpadów komunalnych	1 952,60 zł
9	najem pomieszczenia	202,95 zł
RAZEM		190 913,94 zł

(dowód: akta kontroli od str. 77 do str. 78)

W 2021 r. Stowarzyszenie prowadziło Hospicjum Domowe, które objęło pomocą 65 pacjentów oraz Hospicjum Stacjonarne 161 osób. Do opieki hospicyjnej przyjmowani byli pacjenci dorośli z rozpoznaną niepoddającą się leczeniu chorobą nowotworową. Hospicjum Stacjonarne jest przeznaczone dla osób w zaawansowanym stadium choroby nowotworowej, w stanach terminalnych i zapewnia całodobową, kompleksową opiekę w zakresie medycyny paliatywnej.

(dowód: akta kontroli od str. 237 do str. 247)

W zakresie sposobu wydatkowania środków finansowych z 1% Stowarzyszenie przedłożyło Uchwałę nr 1/2021 z dnia 8 stycznia 2021 r. Zarządu Stowarzyszenia w której zawarto, że „Środki pochodzące z 1% podatku od podatników, które wpłyną na konto Stowarzyszenia Victoria w roku 2021 przeznacza się na sfinansowanie prowadzenia i funkcjonowania Hospicjum Stacjonarnego oraz

Hospicjum Domowego”. Kontrolujący zapytali w jaki sposób Jednostka decyduje o tym, że dany koszt zostanie sfinansowany ze środków uzyskanych z 1% podatku dochodowego. Prezes Stowarzyszenia wyjaśniła, że „*Po uzyskaniu środków z 1% wydatki finansowane są w sposób losowy, jednakże dotyczą one kosztów statutowych*”. Wyjaśnienie przyjęto.

(dowód: akta kontroli od str. 25 do str. 28 oraz od str. 79 do str. 81)

Szczegółową analizą objęto koszty ujęte przez Stowarzyszenie w ewidencji księgowej w okresie 3 wybranych miesięcy, tj. w lipcu, wrześniu i grudniu 2021 r. oraz 2 faktury kosztowe zaksięgowane w październiku 2021 r. (faktura nr 04/HS/2021 z dnia 04.11.2021 r. oraz nr 10/HS/2021 z dnia 01.11.2021 r.). Wyboru próby dokonano według osądu kontrolerów, po weryfikacji zapisów w ewidencji księgowej oraz analizie przedłożonej dokumentacji finansowo-księgowej. Poniżej tabela w tym zakresie.

Lp.	Rodzaj wydatków	Kwota wydatków ze środków 1%
1	wynagrodzenia z tytułu umów o pracę	22 287,84 zł
2	wynagrodzenia z tytułu umów cywilno-prawnych	18 688,00 zł
3	energia elektryczna	10 525,18 zł
4	materiały medyczne	5 255,75 zł
5	ogrzewanie	4 072,96 zł
6	usługi informatyczne	3 936,00 zł
7	wywóz odpadów medycznych	2 201,27 zł
8	środki czystości	1 321,88 zł
9	najem pomieszczenia	67,65 zł
RAZEM		68 356,53 zł

(dowód: akta kontroli od str. 77 do str. 78 oraz od str. 82 do str. 176 oraz od str. 179 do str. 183)

W ramach przeanalizowanej próby ustalono, że środki pozyskane z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych Jednostka wydatkowała na:

1. wynagrodzenia z tytułu zawartych umów o pracę dla 4 pielęgniarek, 1 kucharki oraz 1 lekarza specjalisty medycyny paliatywnej w Hospicjum Stacjonarnym w kwocie 22 287,84 zł,
2. wynagrodzenia z tytułu zawartych umów cywilno-prawnych dla 1 opiekuna medycznego (obowiązek całodobowego świadczenia usług sanitariuszki w Hospicjum Stacjonarnym), 1 lekarza specjalisty chirurga onkologicznego (świadczenie usług medycznych w zakresie opieki lekarskiej nad pacjentami Hospicjum Stacjonarnego oraz Hospicjum Domowego), 2 pielęgniarek (całodobowe świadczenie usług pielęgniarskich w Hospicjum Stacjonarnym) w kwocie 18 688,00 zł,
3. zakup energii elektrycznej dla Hospicjum Stacjonarnego w kwocie 10 525,18 zł,
4. zakup materiałów medycznych dla pacjentów (m.in. lekarstw, materiałów opatrunkowych) w kwocie 5 323,40 zł,
5. zakup energii cieplnej dla Hospicjum Stacjonarnego w kwocie 4 072,96 zł,
6. usługi informatyczne (opieka – udostępnienie funkcji programu) w kwocie 3 936,00 zł,

7. usługi w zakresie wywozu i gospodarowania odpadami medycznymi w kwocie 2 201,27 zł,
8. zakup środków czystości w kwocie 1 321,88 zł,
9. najem pomieszczenia służącego do przechowywania sprzętu rehabilitacyjnego w kwocie 67,65 zł.

(dowód: akta kontroli od str. 77 do str. 78, od str. 82 do str. 176 oraz od str. 179 do str. 183)

Mając na uwadze powyższe stwierdzono, że Stowarzyszenie wydatkowało środki pozyskane z 1% podatku dochodowego zgodnie z art. 27 ust. 2 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, który stanowi, że „otrzymane przez organizację pożytku publicznego środki finansowe pochodzące z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych mogą być wykorzystane wyłącznie na prowadzenie działalności pożytku publicznego”.

Wszystkie dokumenty z próby zostały sprawdzone pod względem merytorycznym, formalnym i rachunkowym. Zawierały również stwierdzenie, że zostały sfinansowane ze środków 1%.

Jednocześnie ustalono, że Jednostka nie umieszczała na fakturach zapisów w zakresie zatwierdzenia ich do zapłaty oraz nie posiadała wewnętrznych uregulowań, które określałyby kto w Stowarzyszeniu jest odpowiedzialny za sprawdzenie dokumentów pod względem merytorycznym, formalnym, rachunkowym oraz za zatwierdzanie ich do zapłaty. Ponadto w odniesieniu do 1 faktury stwierdzono, że zawarto na niej błędny opis w zakresie kwoty wydatku sfinansowanego z 1% podatku dochodowego. **Szczegółowy opis uchybień zawarto w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych uchybień.** Ponadto stwierdzono nieprawidłowość polegającą na dokonywaniu płatności za faktury ze środków 1% podatku po wymaganym terminie. **Szczegółowy opis nieprawidłowości zawarto w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości.**

W okresie objętym kontrolą Jednostka dysponowała środkami z 1% podatku w łącznej wysokości 190 913,94 zł, poniesione wydatki wyniosły natomiast 190 913,94 zł. Dane w tym zakresie zawarto w poniższej tabeli.

Środki niewykorzystane na dzień 01.01.2021 r.	Wpływy z 1% w okresie 01.01.2021 r. - 31.12.2021 r.	Wydatki z 1% w okresie 01.01.2021 r. - 31.12.2021 r.	Środki niewykorzystane na dzień 31.12.2021 r.
1	2	3	4 (1+2-3)
0,00 zł	190 913,94 zł	190 913,94 zł	0,00 zł

(dowód: akta kontroli od str. 25 do str. 28, od str. 53 do str. 54 oraz od str. 75 do str. 78)

3. Rachunkowość w Jednostce

W 2021 r. księgi rachunkowe Stowarzyszenia prowadzone były przez firmę „XXXXX” XXXXX z siedzibą w Kołobrzegu.

Uchwałą nr 1/2009 Zarządu Stowarzyszenia „Victoria” dla Osób z Chorobą Nowotworową z dnia 1 lutego 2009 r. wprowadzono zasady (politykę) rachunkowości obowiązującą w Jednostce.

Załącznik do ww. Uchwały stanowi Zakładowy plan kont. Księgi rachunkowe Stowarzyszenia prowadzone były z wykorzystaniem oprogramowania firmy Varico Sp. z o.o., co było zgodne z zapisami zasad (polityki) rachunkowości.

(dowód: akta kontroli od str. 216 do str. 228)

W trakcie kontroli Jednostka przedłożyła wydruk z planu kont księgowych zgodnie z którym wyodrębniono konta księgowe dla:

1. Przychodów uzyskanych z 1% podatku dochodowego – konto 720 Darowizny z analityką:

- 720-01 Darowizny 1%.

W 2021 r. Stowarzyszenie wszystkie uzyskane przychody księgowało z analityką na koncie 720-01-2 Darowizny 1%.

(dowód: akta kontroli od str. 53 do str. 54 oraz od str. 229 do str. 236)

2. Kosztów ponoszonych z 1% podatku dochodowego – konto 580 koszty pokryte z 1% z analityką:

- 580-1 koszty pokryte z 1% – budowa hospicjum,
- 580-2 koszty pokryte z 1% – administracyjne,
- 580-3 koszty pokryte z 1% – statutowe,
- 580-4 koszty pokryte z 1% – śr. trwałe.

W 2021 r. Jednostka wszystkie koszty poniesione z 1% podatku dochodowego księgowała na koncie: 580-3 koszty pokryte z 1%-statutowe.

(dowód: akta kontroli od str. 75 do str. 78 oraz od str. 229 do str. 236)

Z uwagi na brak zapisów w zasadach (polityce) rachunkowości dot. sposobu ujmowania przychodów i kosztów z 1% podatku dochodowego w księgach rachunkowych Prezes Zarządu Stowarzyszenia wyjaśniła, że *„Zasady ujmowania przychodów i kosztów zapisywane są we wprowadzeniu do sprawozdania finansowego w każdym roku. „Przychody z tytułu dotacji i darowizn ewidencjonowane są kasowo. (...) Koszty ewidencjonowane są według zasady memoriału, tj. w okresach, których dotyczą, niezależnie od daty otrzymania lub dokonania płatności”.* *Zaktualizujemy i wprowadzimy szczegółowe zasady również w obowiązującej polityce rachunkowości”.* Wyjaśnienie przyjęto.

(dowód: akta kontroli od str. 25 do str. 28, od str. 216 do str. 228 oraz od str. 251 do str. 252)

Ponadto w zakresie wyodrębnienia w ewidencji księgowej konta dotyczącego wydatków na promocję 1% podatku dochodowego poinformowano, że *„Stowarzyszenie posiadało konto analityczne 580-2 (administracyjne) wykazując w 2021 r. obroty ‘0’.* *Działalnie promocyjne w 2021 r. nie były finansowane za środków pozyskiwanych z 1%”.* Wyjaśnienie przyjęto.

(dowód: akta kontroli od str. 25 do str. 28, str. 76)

Mając na uwadze powyższe stwierdzono, że Jednostka spełniła zapisy art. 27 ust. 2c ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, zgodnie z którym organizacja pożytku publicznego wyodrębnia w ewidencji księgowej otrzymane środki finansowe pochodzące z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych, w tym wysokość środków wydatkowanych na promocję 1% podatku dochodowego od osób fizycznych.

W ramach prowadzenia przez Stowarzyszenie ewidencji księgowej stwierdzono nieprawidłowość polegającą na ujęciu w ewidencji księgowej konta 580-3 koszty pokryte z 1% – statutowe, kosztów w kwocie ogółem 166,93 zł, które zostały sfinansowane z innego źródła. **Szczegółowy opis nieprawidłowości zawarto w części: zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości.**

4. Sprawozdawczość

Stowarzyszenie w dniu 28 września 2022 r. złożyło na stronie podmiotowej Narodowego Instytutu Wolności Roczne sprawozdanie merytoryczne z działalności organizacji pożytku publicznego za 2021 r. Kontrolujący dokonali analizy ww. sprawozdania. W powyższym zakresie stwierdzono, że:

- przychody z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych, tj. 190 913,94 zł,
- wysokość kwoty poniesionych kosztów z 1% podatku dochodowego w okresie sprawozdawczym, tj. 190 913,94 zł,

zostały wykazane zgodnie ze stanem faktycznym wynikającym z przedłożonych w trakcie kontroli dokumentów finansowo-księgowych oraz wyjaśnień Jednostki.

(dowód: akta kontroli od str. 25 do str. 28, od str. 53 do str. 54, od str. 75 do str. 78 oraz od str. 237 do str. 247)

W sprawozdaniu merytorycznym zawarto również informacje, że kwoty uzyskane z 1% podatku zostały przeznaczone na prowadzenie Hospicjum Stacjonarnego i Hospicjum Domowego.

(dowód: akta kontroli od str. 237 do str. 247)

Ponadto stwierdzono, że dane wykazane w Informacji dodatkowej do sprawozdania finansowego w zakresie środków uzyskanych z 1% podatku w 2021 oraz kwoty wydatkowanych środków z 1% są zgodne ze stanem faktycznym wynikającym z przedłożonych dokumentów i wyjaśnień Jednostki.

(dowód: akta kontroli od str. 25 do str. 28, od str. 53 do str. 54, od str. 75 do str. 78 oraz od str. 255 do str. 256)

Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości

Ad 2. Prawdliwość gromadzenia i wydatkowania środków pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych w organizacji pożytku publicznego

Ad 2.2 Wydatkowanie środków pozyskanych z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych

Dokonywanie zapłat za faktury po terminie ich płatności

Kontrolujący stwierdzili, że w ramach skontrolowanej próby 29 faktur w 12 przypadkach Stowarzyszenie dokonywało płatności po wymaganym terminie. Liczba dni po terminie płatności wyniosła od 3 do 67 dni. Dane w tym zakresie zawarto w poniższej tabeli.

Lp.	Nr faktury	Data faktury	Termin płatności	Data zapłaty	Liczba dni po terminie płatności	Kwota wydatkowana z 1%
1	FVC/6898/07/21	07.08.2021	17.08.2021	20.08.2021	3	1 711,80 zł
2	4404623000/FES/00009	22.09.2021	06.10.2021	12.10.2021	6	5 772,50 zł
3	FS 80/08/2021	05.08.2021	12.08.2021	20.08.2021	8	1 968,00 zł
4	44/04623000/FES/00008	25.07.2021	09.08.2021	20.08.2021	11	4 752,68 zł
5	1783/2021	23.07.2021	06.08.2021	20.08.2021	14	1 321,88 zł
6	1232871571	09.07.2021	02.08.2021	20.08.2021	18	957,42 zł
7	1233102153	05.09.2021	19.09.2021	12.10.2021	23	1 397,09 zł
8	1233240224	27.09.2021	11.10.2021	05.11.2021	25	124,20 zł
9	1233240225	27.09.2021	11.10.2021	05.11.2021	25	122,42 zł
10	6939/10/21	04.10.2021	18.10.2021	14.12.2021	57	54,00 zł
11	6938/10/21	04.10.2021	18.10.2021	14.12.2021	57	740,94 zł
12	FS 87/10/2021	08.10.2021	15.10.2021	21.12.2021	67	1 968,00 zł

(dowód: akta kontroli str. 94-95, str. 114-117, str. 96-97, str. 87-89, str. 85-86, str. 82-84, str. 122-124, str. 120-121, str. 118-119, str. 148-149, str. 146-147, str. 150-151, str. 71-72, str. 193, str. 209, str. 208 oraz od str. 212-214, str. 198 oraz od str. 202-203)

Kontrolujący zadali pytanie o przyczynę takiego działania. Prezes Zarządu Stowarzyszenia poinformowała, że „*Co do zasady, wszystkie faktury opłacane są w terminie, natomiast zdarza się, że niektóre z nich wpływają po terminie płatności lub wymagają korekty np. błędy w nazwie stowarzyszenia lub adresie*”.

(dowód: akta kontroli od str. 25 do str. 28)

Mając na uwadze powyższą odpowiedź należy zauważyć, że zgodnie z art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy o finansach publicznych „Wydatki publiczne powinny być dokonywane w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań”. W związku z tym, że środki finansowe pochodzące z odpisu 1% podatku dochodowego od osób fizycznych są środkami publicznymi, zapłaty powinny być dokonywane w terminach wyznaczonych na fakturze lub rachunku. Nieterminowe regulowanie płatności może bowiem skutkować naliczeniem odsetek przez kontrahentów, a tym samym poniesieniem dodatkowych kosztów przez Stowarzyszenie oraz ryzykiem utraty wiarygodności przez Organizację. Stwierdzono, że Stowarzyszenie nie ponosiło ze środków z 1% odsetek z tytułu dokonywania płatności po terminie.

Należy ponadto zaznaczyć, że na przedłożonych fakturach nie naniesiono daty ich wpływu do Stowarzyszenia. Nie można zatem stwierdzić, kiedy je otrzymano i czy były dostarczone po terminach płatności. Natomiast fakt, że dokument wymaga korekty w zakresie nazwy lub adresu Stowarzyszenia nie oznacza, że może on zostać opłacony po terminie.

Jak wynika z przedłożonych wyjaśnień, przyczyną stwierdzonej nieprawidłowości było otrzymywanie faktur po ich terminie płatności oraz błędy w nazwie lub adresie Stowarzyszenia na tych dokumentach.

Ad 3. Rachunkowość w Jednostce

Zawyżenie kwoty środków poniesionych z 1% wykazanej w ewidencji księgowej konta 580-3 koszty pokryte z 1% – statutowe

Na dzień kontroli Stowarzyszenie przedłożyło ewidencję księgową (konto 580-3 koszty pokryte z 1% – statutowe), z której wynikało, że kwota kosztów poniesionych z 1% podatku dochodowego za rok 2021 r. wyniosła 191 080,87 zł. W związku z tym, że kwota środków dostępnych z 1%, tj. 190 913,94 zł (konto 720-01-2 Darowizny 1%) była o 166,93 zł niższa niż poniesione koszty, zapytano o przyczynę tej różnicy.

(dowód: akta kontroli od str. 53 do str. 54 oraz od str. 75 do str. 78)

Prezes Zarządu Stowarzyszenia wyjaśniła, że „*W 2021 r. Stowarzyszenie rzeczywiście dysponowało środkami z 1% w wysokości 190 913,94 zł. Na konto bankowe Stowarzyszenia wpływają też inne środki. Omyłkowo ujęto w księgach na koncie 580-3 fakturę, która*

- *faktycznie opłacona została w 2022 roku z innych środków tj. faktura 1233639756 Neuca na kwotę 94,73 zł,*
- *faktycznie opłacona została w części z innych środków tj. faktura 1233743060 Neuca na kwotę 72,20 zł*

W związku z zamknięciem ksiąg stosownych zapisów dokonano w postaci notatki na dokumencie”.

(dowód: akta kontroli od str. 25 do str. 28 oraz od str. 174 do str. 178)

Mając na uwadze powyższe wyjaśnienia należy zauważyć, że na dzień kontroli opisy zamieszczone na powyższych fakturach wskazywały, że zostały one sfinansowane w 100% ze środków z 1% podatku dochodowego, tj. w kwocie 168,90 zł i 94,73 zł. Dopiero w trakcie kontroli Jednostka dokonała weryfikacji wydatków możliwych do poniesienia w ramach posiadanych środków z 1% i dokonała korekty kosztów w ramach tych faktur. Podkreślenia wymaga fakt, że opisy zawarte na przedmiotowych fakturach stanowiły podstawę do ich ujęcia w ewidencji księgowej. Osoba odpowiedzialna za prowadzenie ewidencji księgowej dokonała zatem zaewidencjonowania tych dokumentów na podstawie zamieszczonych opisów. Jednakże mając na uwadze przekroczenie kwoty, którą można było ponieść ze środków 1% w 2021 r., należy stwierdzić, że Jednostka nie prowadziła dostatecznego nadzoru nad tymi środkami.

Podkreślenia wymaga fakt, że Stowarzyszenie wyodrębniając w ewidencji księgowej konto dotyczące kosztów poniesionych z 1% podatku dochodowego, tj. zgodnie art. 27 ust. 2c ustawy

o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, powinno ujmować na tym koncie jedynie koszty, które sfinansowało z 1% podatku dochodowego do wysokości posiadanych środków. Przyczyną stwierdzonej nieprawidłowości było, zgodnie z wyjaśnieniem Stowarzyszenia, omyłkowe ujęcie na koncie 580-3 faktur na kwotę ogółem 166,93 zł. Powyższe skutkowało wykazaniem zawyżonej kwoty kosztów poniesionych z 1% w ewidencji księgowej oraz ujęciem w Rocznym sprawozdaniu merytorycznym z działalności organizacji pożytku publicznego danych niezgodnych z ewidencją księgową.

Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych uchybień

Ad 2. Prawdliwość gromadzenia i wydatkowania środków pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych w organizacji pożytku publicznego

2.2. Wydatkowanie środków pozyskanych z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych

Brak procedury regulującej dokonywanie sprawdzenia dokumentów pod względem merytorycznym, formalnoprawnym, rachunkowym oraz za zatwierdzanie ich do zapłaty. Brak opisów wskazujących na zatwierdzenie dokumentów do zapłaty.

Kontrolujący stwierdzili, że wszystkie przedłożone w ramach próby dokumenty kosztowe posiadają opisy stwierdzające, że zostały sprawdzone pod względem merytorycznym, formalnym i finansowym, nie zostały natomiast zatwierdzone do zapłaty. W powyższym zakresie ustalono, że Jednostka nie dysponuje dokumentem, z którego wynikałoby, kto w Stowarzyszeniu jest odpowiedzialny za przeprowadzanie tych operacji.

(dowód: akta kontroli od str. 82 do str. 176 oraz od str. 179 do str. 183)

Jak wynika z wyjaśnień przedłożonych przez Prezes Zarządu Stowarzyszenia „(...) W przypadku Stowarzyszenia dokumenty sprawdzane są pod względem merytorycznym, formalnym i finansowym przez dwóch członków zarządu (wiceprezes oraz inny członek zarządu), kolejno prezes dokonuje przelewu/zapłaty. Zgadza się, że zasadnym jest sformalizowanie obiegu dokumentów. W związku z tym rozpoczęliśmy prace związane z przygotowaniem stosownej instrukcji. Jednocześnie informujemy, że w 2021 roku osobami odpowiedzialnymi za sprawdzanie dokumentów były: pod względem merytorycznym – wiceprezes oraz członek zarządu, pod względem rachunkowym – XXXXX, zatwierdzenie do wypłaty – prezes Stowarzyszenia”. Ponadto poinformowano, że „...Zgodnie z ustawą o rachunkowości nie ma konieczności formalnego zatwierdzania dokumentu do wypłaty, jeżeli nie istnieje ryzyko nadużyć (...)”.

(dowód: akta kontroli od str. 25 do str. 28)

Mając na uwadze powyższe wyjaśnienia należy zauważyć, że każdy dowód księgowy przed wprowadzeniem do ksiąg rachunkowych powinien być poddany kontroli merytorycznej, formalnoprawnej i rachunkowej oraz posiadać stosowną dekretację. Kontrola dowodów księgowych ma na celu sprawdzenie, czy dowody są, jak mowa o tym w art. 22 ust. 1 ustawy o rachunkowości, rzetelne, tj. zgodne z rzeczywistym przebiegiem operacji gospodarczej, którą dokumentują,

kompletne, czyli zawierające co najmniej dane wymagane ustawą, oraz czy są wolne od błędów rachunkowych.

Przepisy ustawy o rachunkowości nie precyzują, w jaki sposób podmioty powinny przeprowadzać kontrolę dowodów i jak ją dokumentować, dlatego też system zapewnienia rzetelności zapisów księgowych Jednostka powinna stworzyć samodzielnie. Powyższe może być zrealizowane poprzez ustalenie przez Jednostkę szczegółowych, wewnętrznych procedur oraz określenie sposobu w jaki będą dokonywane operacje (kontrola) dekretacji dowodów finansowo-księgowych. Podkreślenia wymaga fakt, że zatwierdzanie dokumentów do zapłaty także wymaga stosownych uregulowań. W praktyce zasady w tym zakresie zawiera się i opisuje w instrukcji obiegu dokumentów, która stanowi załącznik do polityki rachunkowości.

Ponadto należy stwierdzić, że, środki z 1% podatku dochodowego to środki publiczne, a ich wydatkowanie powinno wynikać z formalnego zatwierdzania dokumentów do zapłaty. Dokonanie ww. adnotacji przez Członka Zarządu Stowarzyszenia lub inną osobę upoważnioną oznacza, że spełniony został wymóg przeprowadzenia oceny legalności, gospodarności i celowości wydatków dokonanych ze środków publicznych. Zatwierdzenie dokumentu do zapłaty powinno mieć zatem miejsce każdorazowo, bez względu na to, czy Stowarzyszenie wiąże przeprowadzenie danej operacji z ryzykiem zaistnienia nadużyć w Jednostce. Podkreślenia wymaga fakt, że na żadnym z dokumentów kosztowych przedłożonych w trakcie kontroli nie zamieszczono zapisu wskazującego, kto dokonał zatwierdzenia go do zapłaty. Jak wynika z przedłożonych wyjaśnień, za tę operację była odpowiedzialna Prezes Stowarzyszenia, zatem zobowiązana była ona każdorazowo potwierdzać to, zatwierdzenie umieszczając stosowną adnotację na dokumencie.

Przyczyną stwierdzonego uchybienia był brak wiedzy Stowarzyszenia, co do konieczności sformalizowania zasad dotyczących sprawdzania dokumentów pod względem merytorycznym, formalnoprawnym i rachunkowym oraz ich zatwierdzania do zapłaty. Powyższe spowodowało, że w 2021 r. formalnie nie określono osób odpowiedzialnych za dokonywanie tych czynności w Stowarzyszeniu. Ponadto przekonanie Jednostki, że nie trzeba zamieszczać adnotacji na dokumentach w zakresie ich zatwierdzania do zapłaty, z uwagi na niewystępowanie ryzyka nadużyć, skutkowało brakiem informacji wskazującej na to kto, zatwierdził dany koszt do zapłaty ze środków z 1% podatku dochodowego.

Zawarcie na fakturze błędnego opisu w zakresie kwoty wydatku sfinansowanego z 1% podatku dochodowego

Kontrolujący stwierdzili, że Jednostka ujęła na koncie księgowym 580-3 fakturę nr 1233102153 z dnia 5 maja 2021 r. w kwocie 1 397,01 zł (kwota ogółem faktury to 1 397,09 zł). Z opisu na fakturze wynika, że kwota środków z 1% podatku dochodowego wydatkowana na tę fakturę wynosi 1 397,09 zł. W związku z powyższym Prezes Zarządu Stowarzyszenia poinformowała, że „*Omyłkowo na fakturze została wpisana kwota 1 397,09 zł, właściwa widnieje na koncie tj. 1 397,01 zł*”.

(dowód: akta kontroli od str. 77 do str. 78 oraz od str. 122 do str. 124)

Mając na uwadze powyższą odpowiedź należy zauważyć, że opisy zawarte na fakturach, które dotyczą wysokości kosztów poniesionych z 1% podatku dochodowego powinny być zgodne z kwotami ujętymi w ewidencji księgowej. Jednostka dokonując zatem kontroli i opisu danego dokumentu powinna zadbać o wskazanie na nim prawidłowej kwoty.

Zgodnie z wyjaśnieniem Jednostki przyczyną uchybienia była pomyłka w treści opisu faktury. Powyższe skutkowało ujęciem w ewidencji księgowej kosztu w innej kwocie niż wynika to z opisu na fakturze.

Wyjaśnienia, protokoły, oświadczenia	Wyjaśnienia Prezes Zarządu Stowarzyszenia z dnia 30 września 2022 r.
Ocena obszaru kontroli	Prawidłowość gromadzenia i wydatkowania środków pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych w organizacjach pożytku publicznego pozytywnie z nieprawidłowościami.
Wpis do książki kontroli	Wpis do książki kontroli z dnia 26 września 2022 r.
Zalecenia	<ol style="list-style-type: none">1. Płatności za zobowiązania ponoszone ze środków 1% podatku dochodowego regulować w wymaganych terminach.2. W ewidencji księgowej kosztów poniesionych z 1% podatku dochodowego wykazywać tylko właściwe koszty.3. Na dokumentach kosztowych zawierać zapisy, które będą potwierdzały, że zostały one zatwierdzone do zapłaty z 1% podatku dochodowego przez upoważnione osoby.4. Dokonać sformalizowania zasad dotyczących upoważnienia osób odpowiedzialnych za sprawdzanie dokumentów pod względem merytorycznym, formalnoprawnym i rachunkowym oraz za zatwierdzanie ich do zapłaty.5. Na fakturach umieszczać prawidłowe opisy dotyczące kwot poniesionych z 1% podatku dochodowego, tak aby zachować zgodność z kwotą ujętą w ewidencji księgowej w tym zakresie.
Pouczenie	Zgodnie z art. 32 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2022 r. poz. 1327 ze zm.) oraz § 20 ust. 1 Rozporządzenia Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego z dnia 24 października 2018 r. w sprawie przeprowadzania kontroli organizacji pożytku publicznego (Dz.U. z 2018 r. poz. 2054) o sposobie usunięcia uchybień i nieprawidłowości oraz wykonania zaleceń pokontrolnych, a także o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia proszę powiadomić mnie za pośrednictwem Wydziału Kontroli Zachodniopomorskiego Urzędu

	Wojewódzkiego w Szczecinie w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.
PODPIS KIEROWNIKA JEDNOSTKI KONTROLUJĄCEJ	z upoważnienia WOJEWODY ZACHODNIOPOMORSKIEGO <i>Mateusz Wagemann</i> II WICEWOJEWODA ZACHODNIOPOMORSKI